# СУСПІЛЬНА РОЛЬ ЖІНКИ В ІДЕАЛЬНІЙ ДЕРЖАВІ ПЛАТОНА

*Бобик Юлія Володимирівна,*
*студентка Навчально-наукового інституту права,*
*Державний податковий університет*
*ORCID: 0009-0009-6118-1101*

*Науковий керівник: Санжаров Валерій Анатолійович,*
*кандидат юридичних наук,*
*Державний податковий університет*

Інтернет-адреса публікації на сайті:
http://www.lex-line.com.ua/?go=full_article&id=4127

У сучасному світі жінки відіграють значну й багатогранну роль, впливаючи на різні сфери життя – від політики та економіки до культури й науки. Їхня активна участь допомагає формувати більш збалансоване та успішне суспільство. Попри те, що жінки традиційно займаються доглядом за дітьми та веденням домашнього господарства, сьогодні дедалі частіше спостерігається прагнення до рівного розподілу сімейних обов'язків між партнерами. Це дає змогу жінкам успішно поєднувати професійне зростання з особистим життям.

Розподілу суспільних ролей між чоловіками та жінками приділяли увагу вже давньогрецькі філософи. Платон виступав за рівність між чоловіками та жінками в ідеальній державі (утопічному суспільстві). Він вважав, що жінки повинні мати однакові з чоловіками можливості та обов'язки. Це сутнісна відмінність його утопії від реалій грецького суспільства того часу [5; 6]. Платон стверджував, що жінки та чоловіки мають однакові природні здібності, завдяки чому можуть виконувати однакові функції в суспільстві. Філософ висловив думку, що: «Якщо ми збираємося використовувати чоловіків і жінок однаково у захисті держави, то ми повинні дати їм однакове виховання та навчання» [1, с. 147; 4; 6]. На його думку, жінки, можуть бути філософами та навіть воїнами. Суспільне виховання дітей може бути покладене як на чоловіків, так і на жінок. Платон впритул підійшов до ідеї рівноправ'я жінок та чоловіків [2, с. 97; 4]. В ідеальній державі Платона родинні зв'язки розглядаються менш важливими, ніж обов'язки перед державою. Жінки

мають важливу роль у процесі спільного виховання дітей, але не як приватні матері, а як члени суспільства [3 с. 200-201].

Попри те, що Платон у своїх працях часто звертається до ідеї рівності між статями, було б перебільшенням називати його погляди феміністичними. У діалозі «Тімей» чітко простежується типова для античної епохи думка про перевагу чоловіків над жінками [2, с. 97; 3, с. 200; 5]. Хоча філософ і визнає, що обидві статі мають подібні природні задатки та можуть займатися однаковими справами, він наголошує, що жінки все ж поступаються чоловікам у всіх сферах [1, с. 146-148; 4]. За Платоном, жінки можуть обіймати важливі державні чи військові посади, якщо виділяються особливими здібностями серед інших жінок. Але навіть у такому разі вони нібито не дотягують до рівня чоловіків.

Аналіз платонівського бачення ролі жінки в ідеальній державі показує подвійний характер підходу філософа. З одного боку, Платон формально передбачав рівні можливості для чоловіків і жінок у сфері виховання, освіти та участі в державних справах, а з іншого, – його модель базується на ідеї, що лише найкращі представники обох статей мають право брати участь у керівних функціях, а традиційні ролі та державне регулювання сімейного життя залишаються чинниками обмеження індивідуальної автономії жінок. Таким чином, платонівська концепція містить як елементи рівноправності, так і підпорядкування, що відкриває широке поле для сучасних дискусій щодо того, як історично розвивалися уявлення про гендер та справедливість у суспільстві. Тож, хоч Платон і був прихильний до ідеї рівних можливостей, його позиція лишалася неоднозначною: він вважав можливою участь жінок у суспільному житті, але не зміг подолати упередження, що жінка – "слабша стать".

Аристотель, навпаки, вважав жінок нижчими за чоловіків і вказував, що їхня роль повинна обмежуватися домом та вихованням дітей. У «Політиці» він стверджував, що жінки не мають тих самих здатностей до логічного мислення та управління, як чоловіки. Філософ не підтримував ідею рівної освіти для жінок, бо вважав, що жіноча природа робить їх менш здатними до навчання та інтелектуальної діяльності в порівнянні з чоловіками. На думку Аристотеля жінки не мають здібностей до політичної діяльності та повинні займатися домашніми обов'язками. Він стверджував, що жінки не можуть бути такими ж ефективними лідерами, як чоловіки [7].

Погляди Платона та Аристотеля на роль жінки відображають широку палітру давньогрецьких філософських підходів до гендерної рівності, вони залишаються актуальними у сучасних дискусіях про місце жінки у суспільстві. Підходи Платона та Аристотеля щодо визначення ролі жінки є діаметрально протилежними. Платон стверджував, що жінки мають ті ж самі можливості та обов'язки, що й чоловіки, і наголошував на необхідності рівної освіти та участі жінок у політичному житті. Бачення Платона передбачало суспільство, де жінки і чоловіки є рівноправними хранителями держави. Аристотель, з іншого боку, дотримувався більш традиційних патріархальних поглядів. Він вважав статус жінки нижчим порівняно з чоловіками, і їхня роль мала обмежуватися домом та вихованням дітей.

**Література:**


1. Платон Держава / пер. Д. Коваль. Київ : Основи, 2000. 355 с.
2. Марфобудінова Л. І. Еволюція уявлень про роль жінок у соціальнополітичному житті: огляд основних концепцій // Epistemological studies in Philosophy, Social and Political Sciences. 2019. Вип. 2 (1). С. 95-104.
3. Гуцало Л. Ґенеза гендерної рівності в стародавній Греції // Літопис Волині. Всеукраїнський науковий часопис. 2022. Вип. 26. С. 199-204.
4. Ізборник. URL: http://litopys.org.ua/plato/plat05.htm (дата звернення: 09.02.2025).
5. Островерхова Г. Звідки береться ненависть до жінок: мізогінія Платона і Арістотеля. URL: https://www.smilyva.com.ua/longreads/zvidky-beretsia-nenavyst-do-zhinok/ (дата звернення: 09.02.2025).
6. Земзюліна М. І. Еволюція прав жінок та їх втілення в різних політико-правових доктринах. URL: https://gender-ck.inf.ua/articles/evolyuciya-prav-zhinok-ta-yih-vtilennya-v-riznih-politiko-pravovih-doktrinah (дата звернення: 09.02.2025).
7. Арістотель Політика / пер. О. Кислюк. Київ: Основи, 2000. 239 с.

Міжнародні наукові інтернет-конференції
юридичного та історичного спрямування

# АКТУАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРАВОВОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ НАУКИ

ISSN 2617-2364

Випуск 71

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

www.lex-line.com.ua

16-17 квітня 2025 р.

AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH

Україна, Тернопіль — Польща, Ополе 2025

УДК 340 (063)
А 437

**Актуальні дослідження правової та історичної науки. Випуск 71**: матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції (м. Тернопіль, Україна, м. Ополе, Польща, 16 – 17 квітня 2025 р.) / редкол. : О. Яремко та ін. ГО "Наукова спільнота". WSZIA w Opolu. Тернопіль : ФО-П Шпак В.Б. 2025. 77 с. ISSN 2617-2364.

У виданні вміщено наукові публікації Міжнародної наукової інтернет-конференції «Актуальні дослідження правової та історичної науки» (Випуск 71) з юридичних та історичних питань, яка відбулася 16-17 квітня 2025 р. за сприянням Громадської організації "Наукова спільнота" (Україна) та Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu (Польща).

Матеріали коференції також оприлюднено на сайті конференції:
**www.lex-line.com.ua**

**Оргкомітет ГО Наукова спільнота:**
*Яремко Оксана Михайлівна*, кандидат юридичних наук, доцент, Західноукраїнський національний університет;
*Станько Ірина Ярославівна*, кандидат юридичних наук, адвокат;
*Назарчук Оксана Михайлівна,* доктор філософії (Ph.D.), ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»;
*Гомотюк Оксана Євгенівна,* доктор історичних наук, професор, Західноукраїнський національний університет;
*Біловус Леся Іванівна,* доктор історичних наук, кандидат філологічних наук, професор, Західноукраїнський національний університет;
*Ребуха Лілія Зіновіївна,* доктор педагогічних наук, кандидат психологічних наук, професор, Західноукраїнський національний університет;
*Недошитко Ірина Романівна,* кандидат історичних наук, доцент, Західноукраїнський національний університет;
*Стефанишин Олена Василівна,* кандидат історичних наук, доцент, Західноукраїнський національний університет;
*Ухач Василь Зіновійович,* кандидат історичних наук, доцент, Західноукраїнський національний університет;
*Русенко Святослав Ярославович*, аспірант, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка.

Адреса оргкомітету:
46005, м. Тернопіль, а/с 797
тел. +380979074970
E-mail: lex-line@ukr.net

Тексти опубліковано у авторській редакції. Відповідальність за достовірність наданої інформації несуть автори, їхні наукові керівники та рецензенти.

Всі права захищено. У разі будь-якого використання опублікованих матеріалів посилання на джерело є обов'язковим.

**ISSN 2617-2364**

© ГО "Наукова спільнота" 2025
© Автори статей 2025

## ЗМІСТ

### Теорія держави і права. Філософія права

*Бобик Юлія Володимирівна*
СУСПІЛЬНА РОЛЬ ЖІНКИ В ІДЕАЛЬНІЙ ДЕРЖАВІ ПЛАТОНА……3

*Калараш Роман Андрійович*
ФУНКЦІЇ СУДОВОЇ ПОЛІТИКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ПРАВОСУДДЯ……6

### Конституційне право. Конституційне процесуальне право. Адміністративне право. Адміністративне процесуальне право. Митне та податкове право. Міжнародне право. Муніципальне право

*Боришкевич Олександр Васильович*
ВИКЛИКИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИБОРІВ В УКРАЇНІ В РЕЖИМІ ВОЄННОГО ТА ПОСТВОЄННОГО СТАНУ……9

*Гуменюк Тетяна Іванівна*
РОЛЬ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ПРАВОВИХ ІНСТИТУТІВ У РЕФОРМУВАННІ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ……13

*Кузенко Уляна Іванівна*
МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ……18

*Максименко Володимир Олексійович*
ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИБОРЧОМУ ПРОЦЕСІ В УКРАЇНІ: ПОНЯТТЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ……22

*Плотніков Олексій Вікторович*
ПЕРСПЕКТИВИ ПОШИРЕННЯ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ КОНВЕНЦІЇ ПРО ДЕЯКІ ВИДИ ЗВИЧАЙНОЇ ЗБРОЇ НА НОВІ ВИДИ ОЗБРОЄНЬ……25

*Полежака Катерина Олександрівна*
КОНСУЛЬТАТИВНА ЮРИСДИКЦІЯ МІЖНАРОДНИХ СУДІВ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЯК ФІЛОСОФСЬКИЙ ФЕНОМЕН……29

*Тараненко Микола Миколайович*
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТАТУСУ ПАРТИЗАН ЗГІДНО НОРМ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА……33

**Цивільне та сімейне право. Цивільне процесуальне право. Комерційне право. Житлове право. Зобов'язальне право. Міжнародне приватне право. Трудове право та право соціального забезпечення**

*Антошевська Тетяна Олександрівна*
ПРОБЛЕМИ ЗДІЙСНЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО СУДОЧИНСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ……35

*Крикун Віктор Борисович, Звєздічев Максим Олександрович*
ДОКТРИНА ЗНЯТТЯ КОРПОРАТИВНОЇ ВУАЛІ В ЧИННОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ……39

**Кримінальне право. Кримінальне процесуальне право. Криміналістика. Кримінологія. Кримінально-виконавче право. Медичне право. Судові та правоохоронні органи. Адвокатура**

*Мельник Оксана Вікторівна, Ковальова Дар'я Юріївна*
ЯК ЗАХИСТИТИ НАШИХ ДІТЕЙ ТА НАС САМИХ: ВІДВЕДЕННЯ СЕКСУАЛЬНИХ ЗЛОЧИНЦІВ……41

*Подкопаєв Сергій Васильович*
ДО ПИТАННЯ ПРІОРИТЕЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРАТУРИ ТА ОРГАНІВ ПРАВОПОРЯДКУ……44

*Пономарьов Андрій Валентинович*
КРИМІНОГЕННІ ЧИННИКИ НАРКОТИЗАЦІЇ ВІЙСЬКОВИХ КОЛЕКТИВІВ……45

*Пономарьов Андрій Валентинович*
НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОТИДІЇ НЕЗАКОННОМУ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН, ТА ПРЕКУРСОРІВ У ВІЙСЬКОВИХ КОЛЕКТИВАХ……50

**Господарське право. Господарське процесуальне право. Екологічне право. Земельне право. Аграрне право. Фінансове право. Банківське право**

*Борисов Іван Сергійович*
ПРАВО НА БЕЗПЕЧНЕ ДОВКІЛЛЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ІНСТРУМЕНТИ ЗАХИСТУ……55

*Добровольська Володимира Володимирівна*
ЩОДО ЮРИДИЧНОГО СУПРОВОДУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ……57

*Криган Еліна Романівна*
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЦІННИХ ПАПЕРІВ: АНАЛІЗ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ……59

**Історія країн світу та міжнародні відносини**

*Кривуца Артем Віталійович*
ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНІ ІМПЕРАТИВИ США В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН АЗІЙСЬКО-ТИХООКЕАНСЬКОГО РЕГІОНУ В УМОВАХ НОВІТНІХ ВИКЛИКІВ СВІТОВОМУ ПОРЯДКУ……63